

LIETUVOS RESPUBLIKOS
VALSTYBINIŲ PENSIJŲ ĮSTATYMO NR. I-730 PAKEITIMO
ĮSTATYMAS

2024 m.

d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. Lietuvos Respublikos valstybinių pensijų įstatymo Nr. I-730 nauja redakcija

Pakeisti Lietuvos Respublikos valstybinių pensijų įstatymą Nr. I-730 ir jį išdėstyti taip:

„LIETUVOS RESPUBLIKOS
VALSTYBINIŲ PENSIJŲ
ĮSTATYMAS

I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

1. Šis įstatymas nustato:

1) Lietuvos Respublikos pirmojo ir antrojo laipsnių valstybinių pensijų, nukentėjusiųjų asmenų valstybinių pensijų, Lietuvos Respublikos Prezidento (toliau – Respublikos Prezidentas) sutuoktinio valstybinių pensijų rūšis ir jų skyrimo, apskaičiavimo, mokėjimo sąlygas, tvarką bei dydžio matą;

2) mokslininkų valstybinių pensijų, skiriamų pagal Lietuvos Respublikos mokslininkų valstybinių pensijų laikinąjį įstatymą (toliau – mokslininkų valstybinės pensijos), dydžio matą;

3) pareigūnų ir karių valstybinių pensijų, skiriamų pagal Lietuvos Respublikos pareigūnų ir karių valstybinių pensijų įstatymą (toliau – pareigūnų ir karių valstybinės pensijos), mokslininkų valstybinių pensijų ir teisėjų valstybinių pensijų, skiriamų pagal Lietuvos Respublikos teisėjų valstybinių pensijų įstatymą (toliau – teisėjų valstybinės pensijos), indeksavimą bei šių valstybinių pensijų mokėjimo su kita valstybine pensija tvarką;

4) pirmojo ir antrojo laipsnių valstybinių pensijų, nukentėjusiųjų asmenų valstybinių pensijų,

Respublikos Prezidento sutuoktinio valstybinių pensijų, pareigūnų ir karių valstybinių pensijų ir mokslininkų valstybinių pensijų dydžių ribojimą.

2. Šiame įstatyme vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatyme, Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatyme, Lietuvos Respublikos ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatyme, Lietuvos Respublikos profesionaliojo scenos meno įstatyme, Lietuvos Respublikos sporto įstatyme, Lietuvos Respublikos asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatyme ir Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatyme.

2 straipsnis. Pirmojo ir antrojo laipsnių valstybinių pensijų, nukentėjusiųjų asmenų valstybinių pensijų, Respublikos Prezidento sutuoktinio valstybinių pensijų mokėjimo šaltinis, pirmojo ir antrojo laipsnių valstybinių pensijų, nukentėjusiųjų asmenų valstybinių pensijų, Respublikos Prezidento sutuoktinio valstybinių pensijų, mokslininkų valstybinių pensijų dydžio matas ir šių valstybinių pensijų, pareigūnų ir karių valstybinių pensijų bei teisėjų valstybinių pensijų indeksavimas

1. Pirmojo ir antrojo laipsnių valstybinių pensijų ir nukentėjusiųjų asmenų valstybinių pensijų, jų skyrimo, mokėjimo ir pristatymo išlaidos finansuojamos iš Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijai šiam tikslui skiriamų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų.

2. Respublikos Prezidento sutuoktinio valstybinių pensijų, jų skyrimo, mokėjimo ir pristatymo išlaidos finansuojamos iš Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliarijai šiam tikslui skiriamų valstybės biudžeto asignavimų.

3. Pirmojo ir antrojo laipsnių valstybinių pensijų, nukentėjusiųjų asmenų valstybinių pensijų, mokslininkų valstybinių pensijų, Respublikos Prezidento sutuoktinio valstybinių pensijų dydžio matas yra valstybinių pensijų bazė, galiojanti tą kalendorinį mėnesį, už kurį mokama atitinkama valstybinė pensija.

4. Kiekvienais metais valstybinių pensijų bazės dydis, pareigūnų ir karių valstybinės pensijos bei teisėjų valstybinės pensijos dydžiai indeksuojami nuo sausio 1 dienos pagal praėjusiais metais apskaičiuotą indeksavimo koeficientą (toliau – IK), atitinkamai valstybinių pensijų bazę arba mokamos pareigūnų ir karių valstybinės pensijos ar teisėjų valstybinės pensijos dydį dauginant iš IK. Jeigu apskaičiuotasis IK yra lygus vienetui arba yra neigiamas, valstybinės pensijos neindeksuojamos. Tokiu atveju valstybinės pensijos mokamos praėjusių metų gruodžio mėnesį galiojusių dydžių.

5. IK apskaičiuojamas pagal formulę $IK = 1 + SVKI / 100$, kurioje SVKI – IK apskaičiavimo

metais paskutiniame Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos paskelbtame ekonominės raidos scenarijuje (toliau – Ekonominės raidos scenarijus) nurodyto praėjusių metų suderinto vartotojų kainų indekso vidurkis, išskyrus atvejį, numatytą šio straipsnio 6 dalyje. IK išreiškiamas keturių skaitmenų po kablelio tikslumu.

6. Jeigu IK apskaičiavimo metais paskutiniame paskelbtame Ekonominės raidos scenarijuje nurodytas praėjusių metų SVKI yra didesnis negu IK apskaičiavimo metų ir prognozuojamų metų SVKI vidurkis, tai IK apskaičiuojamas pagal IK apskaičiavimo metų ir prognozuojamų metų SVKI vidurkį.

7. 2021 ir vėlesniais metais skiriamos pareigūnų ir karių valstybinės pensijos bei teisėjų valstybinės pensijos pirmą kartą indeksuojamos paskirtosios pensijos dydį dauginant iš tais metais, kuriais ši pensija paskirta pirmą kartą ar iš naujo, galiojančio IK.

8. IK ir pagal jį indeksuotas valstybinių pensijų bazės dydis tvirtinami Lietuvos Respublikos tam tikrų metų biudžeto patvirtinimo įstatymu.

II SKYRIUS

PIRMOJO IR ANTROJO LAIPSNIŲ VALSTYBINIŲ PENSIJŲ, NUKENTĖJUSIŲJŲ ASMENŲ VALSTYBINIŲ PENSIJŲ, RESPUBLIKOS PREZIDENTO SUTUOKTINIO VALSTYBINIŲ PENSIJŲ, MOKSLININKŲ VALSTYBINIŲ PENSIJŲ, PAREIGŪNŲ IR KARIŲ VALSTYBINIŲ PENSIJŲ, TEISĖJŲ VALSTYBINIŲ PENSIJŲ MOKĖJIMO SĄLYGOS

3 straipsnis. Pirmojo ir antrojo laipsnių valstybinių pensijų, nukentėjusiųjų asmenų valstybinių pensijų, Respublikos Prezidento sutuoktinio valstybinių pensijų, mokslininkų valstybinių pensijų, pareigūnų ir karių valstybinių pensijų, teisėjų valstybinių pensijų mokėjimo sąlygos

1. Asmeniui, turinčiam teisę gauti kelias valstybines pensijas, jo pasirinkimu mokama tik viena iš jų, išskyrus atvejį, kai asmuo turi teisę gauti pareigūnų ir karių valstybinę našlių, pareigūnų ir karių valstybinę našlaičių, valstybinę našlių, valstybinę našlaičių, Prezidento sutuoktinio valstybinę našlaičių, nukentėjusiųjų asmenų valstybinę našlių, nukentėjusiųjų asmenų valstybinę našlaičių pensiją, – asmeniui gali būti mokama viena iš šių nurodytų našlių ar našlaičių pensijų kartu su viena iš valstybinių pensijų (išskyrus šio įstatymo 9 straipsnio 2 dalyje ir 12 straipsnio 4 dalies 2 punkte nustatytus atvejus).

2. Asmeniui, turinčiam teisę gauti:

1) pareigūnų ir karių valstybinę našlių pensiją, valstybinę našlių pensiją ir socialinio draudimo našlių pensiją, jo pasirinkimu mokama arba pareigūnų ir karių valstybinę našlių pensija, arba

valstybinę našlių pensija, arba socialinio draudimo našlių pensija;

2) pareigūnų ir karių valstybinę našlaičių pensiją, valstybinę našlaičių pensiją, nukentėjusiųjų asmenų valstybinę našlaičių pensiją ir socialinio draudimo našlaičių pensiją (už tą patį mirusį tėvą), jo pasirinkimu mokama arba pareigūnų ir karių valstybinę našlaičių pensija, arba valstybinę našlaičių pensija, arba nukentėjusiųjų asmenų valstybinę našlaičių pensija, arba socialinio draudimo našlaičių pensija.

3. Pirmojo ir antrojo laipsnių valstybinės pensijos, nukentėjusiųjų asmenų valstybinės pensijos, Respublikos Prezidento sutuoktinio valstybinės pensijos, pareigūnų ir karių valstybinės pensijos (kartu su mokamu pareigūnų ir karių valstybinės pensijos priedu už tarnybą), mokslininkų valstybinės pensijos, indeksuotos pagal šio įstatymo 2 straipsnio 4–7 dalis, dydis bei šios pensijos (pareigūnų ir karių valstybinės pensijos – kartu su mokamu pareigūnų ir karių valstybinės pensijos priedu už tarnybą), indeksuotos pagal šio įstatymo 2 straipsnio 4–7 dalis, dydis ir tam pačiam asmeniui paskirtų šioje dalyje nurodytų valstybinių pensijų, socialinio draudimo pensijų ir vienišo asmens išmokos bendra suma vienam asmeniui negali viršyti Valstybės duomenų agentūros paskelbto užpraeito ketvirčio, buvusio prieš tą kalendorinį mėnesį, už kurį mokama pirmojo ir antrojo laipsnių valstybinė pensija, nukentėjusiųjų asmenų valstybinė pensija, Respublikos Prezidento sutuoktinio valstybinė pensija, pareigūnų ir karių valstybinė pensija (kartu su mokamu pareigūnų ir karių valstybinės pensijos priedu už tarnybą), mokslininkų valstybinė pensija, šalies ūkio vidutinio mėnesinio *bruto* darbo užmokesčio (neįtraukiant individualių įmonių darbo užmokesčio duomenų) 1,1637 dydžio.

4. Susidarius valstybinės pensijos, nurodytos šio straipsnio 3 dalyje, permokai dėl to, kad šios valstybinės pensijos gavėjui socialinio draudimo ir (ar) valstybinė pensija, nurodyta šio straipsnio 3 dalyje (pareigūnų ir karių valstybinė pensija – kartu su pareigūnų ir karių valstybinės pensijos priedu už tarnybą), ir (ar) vienišo asmens išmoka paskirta už praėjusį laiką ar pasikeitė šių pensijų dydis tuo laikotarpiu, kai buvo mokama valstybinė pensija, ir buvo ar turėjo būti taikomas valstybinės pensijos dydžio ribojimas pagal šio straipsnio 3 dalį, taip pat susidarius pareigūnų ir karių valstybinės pensijos priedo už tarnybą permokai dėl to, kad pareigūnų ir karių valstybinės pensijos už tarnybą gavėjas turėjo draudžiamųjų pajamų, permoka valstybinę pensiją mokančios institucijos vadovo (ar jo pavaduotojo) sprendimu išieškoma iš valstybinės pensijos gavėjo ne ginčo tvarka.

PIRMASIS SKIRSNIS

PIRMOJO IR ANTROJO LAIPSNIŲ VALSTYBINĖS PENSIJOS

4 straipsnis. Pirmojo ir antrojo laipsnių valstybinių pensijų rūšys

Nustatomos šios pirmojo ir antrojo laipsnių valstybinių pensijų rūšys:

- 1) pirmojo laipsnio valstybinė pensija;
- 2) antrojo laipsnio valstybinė pensija;
- 3) valstybinė našlių pensija;
- 4) valstybinė našlaičių pensija.

5 straipsnis. Teisė į pirmojo laipsnio valstybines pensijas arba antrojo laipsnio valstybines pensijas ir šių valstybinių pensijų skyrimo ir mokėjimo sąlygos

1. Teisę į pirmojo laipsnio valstybines pensijas turi:

- 1) asmenys, kuriems pagal Lietuvos Respublikos pasipriešinimo 1940–1990 metų okupacijoms dalyvių teisinio statuso įstatymą pripažintas kario savanorio teisinis statusas;
- 2) asmenys, kuriems paskirta Lietuvos nacionalinė kultūros ir meno premija arba Lietuvos nacionalinė literatūros, meno ir architektūros premija;
- 3) asmenys, ėję Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko, Lietuvos Respublikos Ministro Pirmininko, Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo pirmininko, Lietuvos Aukščiausiojo Teismo pirmininko pareigas;
- 4) asmenys, kurie yra olimpinių žaidynių čempionai, paralimpinių žaidynių čempionai, kurčiųjų žaidynių čempionai (aukso medalių laimėtojai).

2. Teisę į antrojo laipsnio valstybines pensijas turi:

- 1) motina (įmotė) arba tėvas (įtėvis), išauginę (vaikų mirties atveju – ne mažiau kaip iki 8 metų) 5 ir daugiau vaikų (įvaikių) (toliau kartu – daugiavaikiai motina arba tėvas);
- 2) asmenys, kuriems suteiktas garbės donoro vardas;
- 3) asmenys, kuriems pagal Pasipriešinimo 1940–1990 metų okupacijoms dalyvių statuso įstatymą pripažintas laisvės kovų dalyvio teisinis statusas;
- 4) olimpinių žaidynių prizininkai, paralimpinių žaidynių prizininkai, kurčiųjų žaidynių prizininkai (sidabro, bronzos medalių laimėtojai), olimpinių sporto šakų pasaulio čempionai, į paralimpinių ar kurčiųjų žaidynių programą įtrauktos sporto šakos rungties pasaulio čempionai (aukso medalių laimėtojai).

3. Pirmojo laipsnio valstybinės pensijos ir antrojo laipsnio valstybinės pensijos skiriamos ir mokamos teisę į jas turintiems asmenims:

- 1) nurodytiems šio straipsnio 1 dalies 1, 3–4 punktuose ir 2 dalyje, jeigu jie yra Lietuvos Respublikos piliečiai ir yra sukakę Socialinio draudimo pensijų įstatyme nustatytą senatvės pensijos amžių (toliau – senatvės pensijos amžius) arba pripažinti netekusiais 60 ir daugiau procentų dalyvumo (iki 2023 m. gruodžio 31 d. – netekusiais 60 ir daugiau procentų darbingumo; iki 2005 m. birželio 30 d. – I ar II grupės invalidais);

2) nurodytiems šio straipsnio 1 dalies 2 punkte, jeigu jie yra sukakę senatvės pensijos amžių arba pripažinti netekusiais 60 ir daugiau procentų dalyvumo (iki 2023 m. gruodžio 31 d. – netekusiais 60 ir daugiau procentų darbingumo; iki 2005 m. birželio 30 d. – I ar II grupės invalidais).

6 straipsnis. Antrojo laipsnio valstybinių pensijų skyrimo daugiavaikiams motinai arba tėvui sąlygos

1. Dugiavaikiams motinai arba tėvui antrojo laipsnio valstybinė pensija neskiriama, jeigu:

1) dėl jos (jo) piktnaudžiavimo alkoholiu, narkotinėmis, psichotropinėmis ar toksinėmis medžiagomis, priklausomybės nuo azartinių lošimų, psichologinės, fizinės ar seksualinės prievartos prieš savo vaikus (įvaikius) naudojimo arba gaunamos valstybės paramos panaudojimo ne šeimos interesams bent vienas jos (jo) vaikas (įvaikis) auga ar augo šeimoje, patirdamas socialinę riziką;

2) bent vienam iš jos (jo) vaikų (įvaikių) yra ar buvo nustatyta laikinoji ar nuolatinė globa (rūpyba), jis augo socialinės globos įstaigoje, išskyrus atvejus, kai vaikas (įvaikis) augo socialinės globos įstaigoje dėl savo sveikatos būklės, reikalaujančios specialiosios specialistų priežiūros ir (ar) pagalbos, ar buvo įvaikintas, išskyrus atvejus, kai vaiką įvaikino asmens sutuoktinis, ir (ar) jai (jam) buvo apribota tėvų valdžia, išskyrus atvejus, kai laikinoji ar nuolatinė globa (rūpyba) nustatyta dėl objektyvių aplinkybių (dugiavaikių motinos arba tėvo ligos ir pan.);

3) ji (jis) buvo nuteista (nuteistas) už nusikaltimo ar baudžiamojo nusižengimo vaikui (įvaikiui) ir šeimai ar nusikaltimo, susijusio su jos (jo) vaiko (įvaikio) sveikatos sutrikdymu ar gyvybės atėmimu, padarymą, nesvarbu, ar teistumas išnykęs arba panaikintas, ar ne;

4) ji (jis) ar bent vienas jos (jo) išaugintas vaikas (įvaikis) iki pilnametystės arba iki emancipacijos nuteista (nuteistas) už sunkaus ar labai sunkaus nusikaltimo padarymą, nesvarbu, ar teistumas išnykęs arba panaikintas, ar ne (išskyrus atvejus, kai įvaikis už labai sunkaus ar sunkaus nusikaltimo padarymą buvo nuteistas iki įvaikinimo);

5) ji (jis) ar bent vienas jos (jo) išaugintas vaikas (įvaikis) iki pilnametystės arba iki emancipacijos nuteista (nuteistas) už nesunkaus ar apysunkio nusikaltimo padarymą (išskyrus atvejus, kai daugiavaikiai motina arba tėvas nuteisti už nusikaltimų ar baudžiamųjų nusižengimų, nurodytų šios dalies 3 punkte, padarymą) ir teistumas yra neišnykęs arba nepanaikintas (išskyrus atvejus, kai įvaikis už nesunkių ar apysunkių nusikaltimų padarymą buvo nuteistas iki įvaikinimo).

2. Dugiavaikiam tėvui (įtėviui) antrojo laipsnio valstybinė pensija skiriama tik tuo atveju, kai nėra daugiavaikės motinos (įmotės) arba kai daugiavaikė motina (įmotė) neatitinka šiame įstatyme nustatytų antrojo laipsnio valstybinės pensijos skyrimo sąlygų.

3. Mirus vienam iš daugiavaikių tėvų, nurodytų šio įstatymo 5 straipsnio 2 dalies 1 punkte, kuriam buvo paskirta antrojo laipsnio valstybinė pensija kaip daugiavaikei motinai arba tėvui, ši pensija skiriama kitam iš tėvų, jeigu jis atitinka šio įstatymo nustatytas antrojo laipsnio valstybinės

pensijos skyrimo daugiavaikiams motinai arba tėvui sąlygas.

7 straipsnis. Pirmojo laipsnio valstybinių pensijų skyrimo asmenims, ėjusiems Seimo Pirmininko, Ministro Pirmininko, Konstitucinio Teismo pirmininko, Aukščiausiojo Teismo pirmininko pareigas, sąlygos

1. Asmenims, nurodytiems šio įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 3 punkte, pirmojo laipsnio valstybinės pensijos skiriamos, kai atitinkamai nutrūksta jų įgaliojimai arba jie atleidžiami iš Seimo Pirmininko, Ministro Pirmininko, Konstitucinio Teismo pirmininko ar Aukščiausiojo Teismo pirmininko pareigų, jeigu jie ėjo šias pareigas bent dvejus metus.

2. Pirmojo laipsnio valstybinės pensijos asmenims, nurodytiems šio įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 3 punkte, neskiriamos, jeigu jie atitinkamai iš Seimo Pirmininko, Ministro Pirmininko, Konstitucinio Teismo pirmininko ar Aukščiausiojo Teismo pirmininko pareigų atleisti apkaltos tvarka.

8 straipsnis. Pirmojo ir antrojo laipsnių valstybinių pensijų dydis

1. Pirmojo laipsnio valstybinės pensijos dydis – 4 valstybinių pensijų bazės.
2. Antrojo laipsnio valstybinės pensijos dydis – 2 valstybinių pensijų bazės.

9 straipsnis. Teisė į valstybines našlių ir valstybines našlaičių pensijas bei šių valstybinių pensijų skyrimo ir mokėjimo sąlygos

1. Valstybinės našlių ir valstybinės našlaičių pensijos (toliau kartu – valstybinės našlių ir našlaičių pensijos) skiriamos ir mokamos mirusių (paskelbtų mirusiais) pirmojo ir antrojo laipsnių valstybinių pensijų gavėjų našlėms (našliams) ir vaikams (įvaikiams), išskyrus atvejį, nustatytą šio straipsnio 2 dalyje.

2. Mirusio (paskelbto mirusiu) antrojo laipsnio valstybinės pensijos, nurodytos šio įstatymo 5 straipsnio 2 dalies 1 punkte, gavėjo našlei (našliui) valstybinė našlių pensija skiriama ir mokama tik tuo atveju, jeigu kitas iš daugiavaikių tėvų neatitinka antrojo laipsnio valstybinės pensijos skyrimo daugiavaikiams motinai arba tėvui sąlygų.

3. Valstybinė našlių pensija skiriama ir mokama mirusio (paskelbto mirusiu) pirmojo arba antrojo laipsnio valstybinės pensijos gavėjo našlei (našliui), jeigu ji (jis) yra Lietuvos Respublikos pilietė (-is) ir:

1) sukako senatvės pensijos amžių arba buvo pripažinta (-as) asmeniu su negalia (iki 2023 m. gruodžio 31 d. – nedarbinga (-u) ar iš dalies darbinga (-u); iki 2005 m. birželio 30 d. – invalide (-u)), išskyrus atvejį, nustatytą šios dalies 2 punkte:

- a) iki sutuoktinio mirties (paskelbimo mirusiu) arba per 5 metus po sutuoktinio mirties

(paskelbimo mirusiu), arba

b) tuo metu, kai augino mirusio (paskelbto mirusiu) sutuoktinio vaikus (įvaikius) iki 18 metų ar sukakusių 18 metų, jeigu jie mokėsi pagal bendrojo ugdymo programas ar formaliojo profesinio mokymo programas, iki baigė mokytis pagal šias programas, bet ne ilgiau, iki jiems sukako 19 metų, arba

c) tuo metu, kai slaugė namuose mirusio (paskelbto mirusiu) sutuoktinio vaikus (įvaikius) iki 18 metų, kuriems buvo nustatytas neįgalumo lygis (iki 2005 m. birželio 30 d. – invalidumas), taip pat mirusio (paskelbto mirusiu) sutuoktinio vaikus (įvaikius), kurie pripažinti netekusiais 75 ir daugiau procentų dalyvumo (iki 2023 m. gruodžio 31 d. – netekusiais 75 ir daugiau procentų darbingumo; iki 2005 m. birželio 30 d. – I grupės invalidais), jeigu šiems vaikams (įvaikiams) buvo nustatytas neįgalumo lygis (iki 2005 m. birželio 30 d. – invalidumas), iki jiems sukako 18 metų;

2) augina mirusio (paskelbto mirusiu) sutuoktinio vaikus (įvaikius) iki 18 metų ar sukakusių 18 metų, jeigu jie mokosi pagal bendrojo ugdymo ar formaliojo profesinio mokymo programas, iki baigs mokytis pagal šias programas, bet ne ilgiau, iki jiems sukaks 19 metų, arba slaugo namuose mirusio (paskelbto mirusiu) sutuoktinio vaikus (įvaikius), kurie pripažinti netekusiais 75 ir daugiau procentų dalyvumo (iki 2023 m. gruodžio 31 d. – netekusiais 75–100 procentų darbingumo; iki 2005 m. birželio 30 d. – I grupės invalidais), jeigu šiems vaikams (įvaikiams) buvo nustatytas neįgalumo lygis (iki 2005 m. birželio 30 d. – invalidumas), iki jiems sukako 18 metų.

4. Teisė į valstybinę našlių pensiją išlieka, kai:

1) sustabdomas šios pensijos mokėjimas, nes našlei (našliui) nustatomas mažesnis negu 45 procentų netekto dalyvumo lygis, tačiau, nepraėjus 3 metams nuo dienos, kurią buvo sustabdytas valstybinės našlių pensijos mokėjimas, ji (jis) pripažįstama (-as) asmeniu su negalia. Tokiu atveju valstybinės našlių pensijos mokėjimas atnaujinamas nuo dienos, nuo kurios našlė (našlys) vėl pripažįstama (-as) asmeniu su negalia, *mutatis mutandis* taikant šio įstatymo 23 straipsnio 7 dalį;

2) našlė (našlys), pripažinta (-as) asmeniu su negalia (iki 2023 m. gruodžio 31 d. – nedarbinga (-u) ar iš dalies darbinga (-u); iki 2005 m. birželio 30 d. – invalide (-u)), senatvės pensijos amžių sukanka valstybinės našlių pensijos gavimo laikotarpiu.

5. Valstybinės našlių pensijos dydis yra 20 procentų mirusiam (paskelbtam mirusiu) asmeniui paskirtos ir mokėtos atitinkamai pirmojo arba antrojo laipsnio valstybinės pensijos dydžio.

6. Našlė arba našlys, neturėjusi (-ęs) su mirusiu (paskelbtu mirusiu) sutuoktiniu vaikų, turi teisę į valstybinę našlių pensiją tik tuo atveju, jei nuo santuokos įregistravimo iki sutuoktinio mirties (paskelbimo mirusiu) dienos praėjo ne mažiau kaip vieni metai. Našlei ar našliui valstybinė našlių pensija neskiriama, o paskirtos valstybinės našlių pensijos mokėjimas nutraukiamas jai (jam) dar kartą susituokus.

7. Valstybinė našlaičių pensija skiriama ir mokama mirusio (paskelbto mirusiu) pirmojo arba

antrojo laipsnio valstybinės pensijos gavėjo vaikams (įvaikiams), jeigu jie – Lietuvos Respublikos piliečiai, kurie yra:

1) nesukakę 18 metų arba

2) sukakę 18 metų ir:

a) pripažinti asmenimis su negalia (iki 2023 m. gruodžio 31 d. – nedarbingais arba iš dalies darbingais; iki 2005 m. birželio 30 d. – invalidais) iki dienos, kurią jie sukako 18 metų, ir visą laiką nuo 18 metų sukakties nuolat pripažįstami asmenimis su negalia (iki 2023 m. gruodžio 31 d. pripažinti nedarbingais ar iš dalies darbingais; iki 2005 m. birželio 30 d. pripažinti invalidais) arba

b) mokosi pagal bendrojo ugdymo ar formaliojo profesinio mokymo programas ar nuolatinių studijų programas, iki baigs mokytis pagal šias programas (išskyrus pagal bendrojo ugdymo programas besimokančius našlaičius, kurie turi teisę į valstybinę našlaičių pensiją iki tų metų, kuriais jie baigia mokytis pagal šias programas, rugpjūčio 31 d.), bet ne ilgiau, iki jiems sukaks 24 metai.

8. Valstybinės našlaičių pensijos dydis našlaičiui, turinčiam teisę į valstybinę našlaičių pensiją, jei:

1) teisę į valstybinę našlaičių pensiją turi vienas našlaitis, – 30 procentų mirusiam (paskelbtam mirusiu) asmeniui paskirtos ir mokėtos atitinkamai pirmojo arba antrojo laipsnio valstybinės pensijos dydžio;

2) yra daugiau negu vienas našlaitis, turintis teisę į valstybinę našlaičių pensiją, ir našlys, turintis teisę į valstybinę našlių pensiją, apskaičiuojamas 80 procentų mirusiam (paskelbtam mirusiu) asmeniui paskirtos ir mokėtos atitinkamai pirmojo arba antrojo laipsnio valstybinės pensijos dydžio padalijant iš našlaičių, turinčių teisę į valstybinę našlaičių pensiją, skaičiaus. Šiuo atveju našlaičiui skiriama ir mokama valstybinė našlaičių pensija negali būti didesnė nei 30 procentų mirusiam (paskelbtam mirusiu) asmeniui paskirtos ir mokėtos atitinkamai pirmojo arba antrojo laipsnio valstybinės pensijos dydžio;

3) yra daugiau negu vienas našlaitis, turintis teisę į valstybinę našlaičių pensiją, ir nėra našlių, turinčių teisę į valstybinę našlių pensiją, apskaičiuojamas 100 procentų mirusiam (paskelbtam mirusiu) asmeniui paskirtos ir mokėtos atitinkamai pirmojo arba antrojo laipsnio valstybinės pensijos dydžio padalijant iš našlaičių, turinčių teisę į valstybinę našlaičių pensiją, skaičiaus. Šiuo atveju našlaičiui skiriama ir mokama valstybinė našlaičių pensija negali būti didesnė nei 30 procentų mirusiam (paskelbtam mirusiu) asmeniui paskirtos ir mokėtos atitinkamai pirmojo arba antrojo laipsnio valstybinės pensijos dydžio.

9. Jeigu, paskyrus valstybinę našlaičių pensiją, dėl jos skyrimo ar mokėjimo atnaujinimo kreipiasi kitas našlaitis (kiti našlaičiai) ir dėl to mažėja atitinkamai pirmojo arba antrojo laipsnio valstybinės pensijos dalis, tenkanti vienam našlaičiui, valstybinė našlaičių pensija perskaičiuojama.

10. Teisė į valstybinę našlaičių pensiją išlieka šio straipsnio 7 dalies 2 punkto b papunktyje

nustatytus reikalavimus atitinkantiems našlaičiams, kurie tais pačiais kalendoriniais metais baigė mokytis pagal bendrojo ugdymo programą ir pradėjo mokytis pagal formaliojo profesinio mokymo programą ar studijuoti pagal nuolatinių studijų programą – laikotarpiu nuo rugsėjo 1 d. iki dienos, kurią prasideda mokslo ar studijų metai pagal formaliojo profesinio mokymo programą ar nuolatinių studijų programą, pagal kurią mokytis ar studijuoti įstojo našlaitis.

11. Teisė į valstybinę našlaičių pensiją našlaičiui išlieka, kai valstybinės našlaičių pensijos mokėjimas sustabdomas, nes našlaičiui nustatomas mažesnis negu 45 procentų netekto dalyvumo lygis, tačiau, nepraėjus 3 metams nuo dienos, kurią buvo sustabdytas valstybinės našlaičių pensijos mokėjimas, jis pripažįstamas asmeniu su negalia. Tokiu atveju valstybinės našlaičių pensijos mokėjimas atnaujinamas nuo dienos, nuo kurios našlaitis vėl pripažįstamas asmeniu su negalia, *mutatis mutandis* taikant šio įstatymo 23 straipsnio 7 dalį.

ANTRASIS SKIRSNIS

NUKENTĖJUSIŲJŲ ASMENŲ VALSTYBINĖS PENSIJOS

10 straipsnis. Nukentėjusiųjų asmenų valstybinių pensijų rūšys

Nustatomos šios nukentėjusiųjų asmenų valstybinių pensijų rūšys:

- 1) nukentėjusiųjų asmenų valstybinė pensija;
- 2) nukentėjusiųjų asmenų valstybinė našlių pensija;
- 3) nukentėjusiųjų asmenų valstybinė našlaičių pensija.

11 straipsnis. Teisė į nukentėjusiųjų asmenų valstybines pensijas

1. Teisę į nukentėjusiųjų asmenų valstybines pensijas turi asmenys, kuriems pripažintas atitinkamas teisinis statusas pagal Lietuvos Respublikos nepriklausomybės gynėjų ir kitų nukentėjusių nuo 1991 m. sausio 11–13 d. ir po to vykdytos SSRS agresijos asmenų teisinio statuso pripažinimo įstatymą arba pagal Lietuvos Respublikos asmenų, nukentėjusių nuo 1939–1990 metų okupacijų, teisinio statuso įstatymą:

- 1) Lietuvos Respublikos nepriklausomybės gynėjai, nukentėję nuo 1991 m. sausio 11–13 d. ir po to vykdytos SSRS agresijos (toliau – Nepriklausomybės gynėjai);
- 2) politiniai kaliniai, tremtiniai ir buvę beglobiai vaikai;
- 3) asmenys, Antrojo pasaulinio karo metais išvežti priverstiniais darbams (taip pat tuo metu jiems gimę ar kartu su jais buvę nepilnamečiai šeimos nariai) arba buvę getuose, koncentracijos ar kitokio tipo prievartinėse stovyklose;
- 4) asmenys, dalyvavę likviduojant Černobylio atominės elektrinės avarijos padarinius (išskyrus Slavutičiaus miesto Ukrainoje statytojus);

5) asmenys, pripažinti invalidais būtiniosios karinės tarnybos ar karinių mokymų sovietinėje armijoje (1945-07-22–1991-12-31) metu arba vėliau pripažinti asmenimis su negalia (iki 2023 m. gruodžio 31 d. – nedarbingais ar iš dalies darbingais; iki 2005 m. birželio 30 d. – invalidais) dėl ligų, susijusių su karine tarnyba;

6) asmenys, būtiniosios karinės tarnybos ar karinių mokymų sovietinėje armijoje metu atlikę tarnybą Afganistane;

7) asmenys, pagal Sovietų Sąjungos ir nacistinės Vokietijos 1941 m. sausio 10 d. susitarimą dėl gyventojų mainų atkelti į Lietuvą (nukentėjusiojo asmens teisinis statusas pripažintas pagal Asmenų, nukentėjusių nuo 1939–1990 metų okupacijų, teisinio statuso įstatymo 5¹ straipsnio 1 dalies 1 punktą);

8) asmenys, kurie nukentėjo nuo minų ir sprogmenų ir kurie iki 2005 m. birželio 30 d. buvo pripažinti I, II ar III grupės invalidais nuo vaikystės dėl sužeidimo, kontūzijos arba suluošinimo, susijusių su kovos veiksmais Antrojo pasaulinio karo metais arba su šio karo padariniais;

9) asmenų, žuvusių dėl 1991 m. sausio 11–13 d. SSRS vykdytos agresijos ir po to buvusių įvykių, tėvai (įtėviai).

2. Teisę į nukentėjusiųjų asmenų valstybines pensijas turi:

1) asmenų, žuvusių pasipriešinimo 1940–1990 metų okupacijoms (rezistencijos) veiksmų metu, taip pat nužudytų ir mirusių neteisėto kalinimo ar tremties metu, tėvai (įtėviai);

2) asmenų, žuvusių ar mirusių būtiniosios karinės tarnybos ar karinių mokymų sovietinėje armijoje (1945-07-22–1991-12-31) metu arba vėliau dėl ligų, susijusių su karine tarnyba, tėvai (įtėviai);

3) pasipriešinimo 1940–1990 metų okupacijoms dalyvių, žuvusių kovos lauke ginkluoto susirėmimo, sulaikymo, suėmimo ar okupacinės valdžios vykdytų slaptų operacijų, baudžiamųjų akcijų metu, GULAG'o politinių kalinių sukilimų ar streikų malšinimo metu, nužudytų ar mirusių tardymo ar kalinimo metu, nuteistų mirties bausmė, jeigu bausmė įvykdyta, našlės (našliai) (toliau – žuvusių pasipriešinimo dalyvių sutuoktiniai), taip pat jų vaikai (įvaikiai), jeigu jie tėvų (įtėvių) mirties metu buvo nepilnamečiai, ir politinių kalinių vaikai (įvaikiai), jeigu jie abiejų kalinčių tėvų (įtėvių) mirties metu (taip pat jeigu vienas iš tėvų (įtėvių) buvo miręs, ištremtas arba dingęs be žinios, o kitas kalėjo) buvo nepilnamečiai (toliau kartu – tremtinių ir politinių kalinių vaikai).

3. Getų, koncentracijos ar kitokio tipo stovyklų sąrašą tvirtina Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro direktorius.

12 straipsnis. Nukentėjusiųjų asmenų valstybinių pensijų skyrimo ir mokėjimo sąlygos

1. Nukentėjusiųjų asmenų valstybinės pensijos skiriamos ir mokamos Lietuvos Respublikos piliečiams, kurie iš kitos valstybės negauna panašaus pobūdžio pensijos (išskyrus socialinio draudimo

pensiją) ar kitokios nuolatinės kompensacinės išmokos.

2. Asmenims, nurodytiems šio įstatymo 11 straipsnio 1 dalies 1–4 ir 6 punktuose, nukentėjusiųjų asmenų valstybinės pensijos skiriamos ir mokamos, kai jie:

- 1) sukanka senatvės pensijos amžių arba
- 2) pripažįstami netekusiais 60 ir daugiau procentų dalyvumo (iki 2023 m. gruodžio 31 d. pripažinti netekusiais 60 ir daugiau procentų darbingumo; iki 2005 m. birželio 30 d. pripažinti I ar II grupės invalidais) dėl kitų priežasčių, nei nurodyta šios dalies 3 punkte, arba
- 3) pripažįstami asmenimis su negalia (iki 2023 m. gruodžio 31 d. pripažinti nedarbingais ar iš dalies darbingais; iki 2005 m. birželio 30 d. pripažinti invalidais) dėl priežasčių, atitinkamai susijusių su 1991 m. sausio 11–13 d. vykdyta SSRS agresija ir po to buvusiais įvykiais, neteisėtu kalinimu, tremtimi, buvimu getuose, koncentracijos ar kitokio tipo priverstinėse stovyklose, išvežimu priverstiniais darbais, Černobylio atominės elektrinės avarijos padarinių likvidavimo darbų poveikiu, būtinaja karine tarnyba ar kariniais mokymais sovietinėje armijoje.

3. Asmenims, nurodytiems šio įstatymo 11 straipsnio 1 dalies 5 punkte, nukentėjusiųjų asmenų valstybinės pensijos skiriamos ir mokamos, jeigu jie pripažįstami asmenimis su negalia (iki 2023 m. gruodžio 31 d. pripažinti nedarbingais ar iš dalies darbingais; iki 2005 m. birželio 30 d. pripažinti invalidais) dėl priežasčių, susijusių su būtinaja karine tarnyba ar kariniais mokymais sovietinėje armijoje.

4. Asmenims, nurodytiems šio įstatymo 11 straipsnio 1 dalies 7–9 punktuose ir 2 dalyje, nukentėjusiųjų asmenų valstybinės pensijos skiriamos ir mokamos, kai jie sukanka senatvės pensijos amžių arba pripažįstami netekusiais 60 ir daugiau procentų dalyvumo (iki 2023 m. gruodžio 31 d. pripažinti netekusiais 60 ir daugiau procentų darbingumo; iki 2005 m. birželio 30 d. pripažinti I ar II grupės invalidais).

5. Asmenims, nurodytiems šio įstatymo 11 straipsnio 2 dalies 3 punkte:

1) tremtinių ir politinių kalinių vaikams (įvaikiams), turintiems teisę į nukentėjusiųjų asmenų valstybinę pensiją pagal šio įstatymo 11 straipsnio 2 dalies 3 punktą už abu tėvus (tėvius), nukentėjusiųjų asmenų valstybinės pensijos skiriamos ir mokamos tik už vieną iš tėvų (tėvių);

2) žuvusių pasipriešinimo dalyvių sutuoktiniams bei tremtinių ir politinių kalinių vaikams (įvaikiams), turintiems teisę į nukentėjusiųjų asmenų valstybinę pensiją pagal šio įstatymo 11 straipsnio 2 dalies 3 punktą ir (ar) nukentėjusiųjų asmenų valstybinę našlių ir (ar) nukentėjusiųjų asmenų valstybinę našlaičių pensiją pagal šio įstatymo 14 straipsnį (toliau kartu – nukentėjusiųjų asmenų valstybinės našlių ir našlaičių pensijos), jų pasirinkimu mokama tik viena iš šių valstybinių pensijų;

3) žuvusių pasipriešinimo dalyvių sutuoktiniams nukentėjusiųjų asmenų valstybinė pensija neskiriama, o paskirtos mokėjimas nutraukiamas jai (jam) dar kartą susituokus.

13 straipsnis. Nukentėjusiųjų asmenų valstybinių pensijų dydžiai

1. Nepriklausomybės gynėjams, pripažintiems asmenimis su negalia (iki 2023 m. gruodžio 31 d. pripažintiems nedarbingais ar iš dalies darbingais; iki 2005 m. birželio 30 d. pripažintiems invalidais) dėl 1991 m. sausio 11–13 d. ir po to vykdytos SSRS agresijos, skiriamos ir mokamos šių dydžių nukentėjusiųjų asmenų valstybinės pensijos:

1) netekusiems 75 ir daugiau procentų dalyvumo (iki 2023 m. gruodžio 31 d. pripažintiems netekusiais 75 ir daugiau procentų darbingumo; iki 2005 m. birželio 30 d. pripažintiems I grupės invalidais) – 16 valstybinių pensijų bazių dydžio;

2) netekusiems 60–70 procentų dalyvumo (iki 2023 m. gruodžio 31 d. netekusiems 60–70 procentų darbingumo; iki 2005 m. birželio 30 d. pripažintiems II grupės invalidais) – 12 valstybinių pensijų bazių dydžio;

3) netekusiems 45–55 procentų dalyvumo (iki 2023 m. gruodžio 31 d. netekusiems 45–55 procentų darbingumo; iki 2005 m. birželio 30 d. pripažintiems III grupės invalidais) – 8 valstybinių pensijų bazių dydžio.

2. Asmenims, nurodytiems šio įstatymo 11 straipsnio 1 dalies 9 punkte, skiriama 16 valstybinių pensijų bazių dydžio nukentėjusiųjų asmenų valstybinė pensija.

3. Nepriklausomybės gynėjams, sužalotiems 1991 m. sausio 11–13 d. ir po to vykdytos SSRS agresijos metu, bet dėl to nepripažintiems asmenimis su negalia (iki 2023 m. gruodžio 31 d. nepripažintiems nedarbingais ar iš dalies darbingais; iki 2005 m. birželio 30 d. nepripažintiems invalidais), skiriama 2 valstybinių pensijų bazių dydžio nukentėjusiųjų asmenų valstybinė pensija.

4. Asmenims, nurodytiems šio įstatymo 11 straipsnio 1 dalies 2–4, 6–8 punktuose ir 2 dalyje, skiriama 2 valstybinių pensijų bazių dydžio nukentėjusiųjų asmenų valstybinė pensija, išskyrus šio straipsnio 5 dalyje nustatytą atvejį.

5. Asmenims, nurodytiems šio įstatymo 11 straipsnio 1 dalies 2–6 punktuose, pripažintiems asmenimis su negalia (iki 2023 m. gruodžio 31 d. pripažintiems nedarbingais ar iš dalies darbingais; iki 2005 m. birželio 30 d. pripažintiems invalidais) dėl neteisėto kalinimo ir tremties, išvežimo priverstiniais darbams, buvimo getuose ir koncentracijos stovyklose ar kitokio tipo prievartinėse stovyklose, Černobylio atominės elektrinės avarijos padarinių likvidavimo darbų poveikio, atliekant būtinąją karinę tarnybą ar karinius mokymus sovietinėje armijoje, skiriamos ir mokamos šių dydžių nukentėjusiųjų asmenų valstybinės pensijos:

1) netekusiems 75 ir daugiau procentų dalyvumo (iki 2023 m. gruodžio 31 d. netekusiems 75 ir daugiau procentų darbingumo; iki 2005 m. birželio 30 d. pripažintiems I grupės invalidais) – 4 valstybinių pensijų bazių dydžio;

2) netekusiems 60–70 procentų dalyvumo (iki 2023 m. gruodžio 31 d. netekusiems

60–70 procentų darbingumo; iki 2005 m. birželio 30 d. pripažintiems II grupės invalidais) – 3 valstybinių pensijų bazių dydžio;

3) netekusiems 45–55 procentų dalyvumo (iki 2023 m. gruodžio 31 d. netekusiems 45–55 procentų darbingumo; iki 2005 m. birželio 30 d. pripažintiems III grupės invalidais) – 1,5 valstybinių pensijų bazės dydžio.

6. Jeigu šio įstatymo 11 straipsnio 1 dalies 1–4 ir 6 punktuose nurodyti asmenys, kuriems mokamų nukentėjusiųjų asmenų valstybinių pensijų dydžiai susieti su netekto dalyvumo procentais (iki 2023 m. gruodžio 31 d. – netekto darbingumo procentais; iki 2005 m. birželio 30 d. – invalidumo grupe), senatvės pensijos amžių sukako nukentėjusiųjų asmenų valstybinės pensijos gavimo laikotarpiu, jiems paskirtos ir iki pat senatvės pensijos amžiaus sukakties mokėtos nukentėjusiųjų asmenų valstybinės pensijos mokamos iki gyvos galvos, išskyrus atvejus, kai asmenys, sukakę senatvės pensijos amžių, įgyja teisę gauti didesnę nukentėjusiųjų asmenų valstybinę pensiją arba jiems nustatomas mažesnis ar didesnis netekto dalyvumo lygis, turintis įtakos nukentėjusiųjų asmenų valstybinės pensijos dydžiui.

7. Šio įstatymo 11 straipsnio 1 dalies 2–4 ir 6 punktuose nurodytiems asmenims, netekusiems 45–55 procentų dalyvumo (iki 2023 m. gruodžio 31 d. netekusiems 45–55 procentų darbingumo; iki 2005 m. birželio 30 d. pripažintiems III grupės invalidais) dėl priežasčių, nurodytų šio straipsnio 5 dalyje, sukakus senatvės pensijos amžių, mokama šio straipsnio 4 dalyje nurodyto dydžio nukentėjusiųjų asmenų valstybinė pensija. Šioje dalyje nurodytiems asmenims, pasikeitus jų sveikatos būklei ir jiems nustačius 60 procentų ir didesnę netektą dalyvumą dėl priežasčių, nurodytų šio straipsnio 5 dalyje, atitinkamai mokama šio straipsnio 5 dalies 1 ar 2 punkte nurodyto dydžio nukentėjusiųjų asmenų valstybinė pensija.

14 straipsnis. Nukentėjusiųjų asmenų valstybinės našlių ir našlaičių pensijos

1. Nukentėjusiųjų asmenų valstybinės našlių ir našlaičių pensijos skiriamos ir mokamos šių asmenų našlei (našliui) ir vaikams (įvaikiams):

1) mirusių (paskelbtų mirusiais) asmenų, nurodytų šio įstatymo 11 straipsnio 1 dalies 1–8 punkte;

2) asmenų, žuvusių pasipriešinimo 1940–1990 metų okupacijoms (rezistencijos) veiksmų metu arba žuvusių ar mirusių neteisėto kalinimo ar tremties metu.

2. Nukentėjusiųjų asmenų valstybinės našlių pensijos skiriamos ir mokamos žuvusių dėl 1991 m. sausio 11–13 d. ir po to vykdytos SSRS agresijos našlei (našliui).

3. Nukentėjusiųjų asmenų valstybinė našlių pensija šio straipsnio 1 dalyje nurodytų asmenų našlei (našliui) skiriama ir mokama *mutatis mutandis* taikant šio įstatymo 9 straipsnio 3–6 dalių nuostatas, o nukentėjusiųjų asmenų valstybinė našlaičių pensija šio straipsnio 1 dalyje nurodytų

asmenų vaikams (įvaikiams) – *mutatis mutandis* taikant šio įstatymo 9 straipsnio 7–11 dalių nuostatas.

4. Asmenims, nurodytiems šio straipsnio 2 dalyje, skiriama ir mokama 16 valstybinių pensijų bazių dydžio nukentėjusiųjų asmenų valstybinė našlių pensija, nepaisant jų amžiaus. Šiems asmenims nukentėjusiųjų asmenų valstybinė našlių pensija neskiriama, o paskirtos nurodytos valstybinės pensijos mokėjimas nutraukiamas našlei (našliui) dar kartą susituokus.

5. Mirus asmeniui, kuriam nukentėjusiųjų asmenų valstybinė pensija buvo paskirta atsižvelgus į tai, kad asmuo buvo netekęs 45–55 procentų dalyvumo (iki 2023 m. gruodžio 31 d. buvo netekęs 45–55 procentų darbingumo; iki 2005 m. birželio 30 d. pripažintas III grupės invalidu), nustatant atitinkamai nukentėjusiųjų asmenų valstybinės našlių pensijos ar nukentėjusiųjų asmenų valstybinės našlaičių pensijos dydį, laikoma, kad mirusiam asmeniui priklausė 2 valstybinių pensijų bazių dydžio nukentėjusiųjų asmenų valstybinė pensija.

6. Jeigu žuvusiam (mirusiam) asmeniui, nurodytam šio straipsnio 1 dalyje, nebuvo paskirta nukentėjusiųjų asmenų valstybinė pensija, nustatant nukentėjusiųjų asmenų valstybinės našlių pensijos arba nukentėjusiųjų asmenų valstybinės našlaičių pensijos dydį, laikoma, kad žuvusiam (mirusiam) asmeniui priklausė 2 valstybinių pensijų bazių dydžio nukentėjusiųjų asmenų valstybinė pensija.

7. Skiriant ir mokant nukentėjusiųjų asmenų valstybines našlių ir našlaičių pensijas, *mutatis mutandis* taikoma šio įstatymo 12 straipsnio 1 dalis.

TREČIASIS SKIRSNIS

RESPUBLIKOS PREZIDENTO SUTUOKTINIO VALSTYBINĖS PENSIJOS

15 straipsnis. Respublikos Prezidento sutuoktinio valstybinių pensijų rūšys

Nustatomos šios Respublikos Prezidento sutuoktinio valstybinių pensijų rūšys:

- 1) Respublikos Prezidento sutuoktinio valstybinė pensija;
- 2) Respublikos Prezidento sutuoktinio našlaičių valstybinė pensija.

16 straipsnis. Teisė į Respublikos Prezidento sutuoktinio valstybinę pensiją

Teisę į Respublikos Prezidento sutuoktinio valstybinę pensiją turi asmuo, kuris, būdamas Lietuvos Respublikos Prezidento sutuoktiniu, Respublikos Prezidento kadencijos (kadencijų) metu ne mažiau kaip 3 metus vykdė valstybiniame ir (ar) diplomatiniam protokole nustatytas Respublikos Prezidento sutuoktinio funkcijas.

17 straipsnis. Respublikos Prezidento sutuoktinio valstybinės pensijos skyrimo ir

mokėjimo sąlygos

Respublikos Prezidento sutuoktinio valstybinė pensija skiriama ir mokama Respublikos Prezidento, kurio įgaliojimai nutrūko pasibaigus jo kadencijai Lietuvos Respublikos Konstitucijos 88 straipsnyje nustatytais pagrindais, sutuoktiniui, jeigu jis yra sukakęs senatvės pensijos amžių arba pripažintas netekusiu 60 procentų ir daugiau dalyvumo (iki 2023 m. gruodžio 31 d. – 60 procentų ir daugiau darbingumo).

18 straipsnis. Respublikos Prezidento sutuoktinio valstybinės pensijos dydis

Respublikos Prezidento sutuoktinio valstybinės pensijos dydis – 16,66 valstybinių pensijų bazės.

19 straipsnis. Teisė į Respublikos Prezidento sutuoktinio našlaičių valstybinę pensiją

1. Teisę į Respublikos Prezidento sutuoktinio našlaičių valstybinę pensiją turi mirusio (paskelbto mirusiu) Respublikos Prezidento sutuoktinio valstybinės pensijos gavėjo vaikai (įvaikiai), jeigu jie atitinka šio įstatymo 9 straipsnio 7 dalyje nustatytas sąlygas.

2. Respublikos Prezidento sutuoktinio našlaičių valstybinė pensija skiriama ir mokama *mutatis mutandis* taikant šio įstatymo 9 straipsnio 8–11 dalis.

III SKYRIUS

PIRMOJO IR ANTROJO LAIPSNIŲ VALSTYBINIŲ PENSIJŲ, NUKENTĖJUSIŲJŲ ASMENŲ VALSTYBINIŲ PENSIJŲ IR RESPUBLIKOS PREZIDENTO SUTUOKINIO VALSTYBINIŲ PENSIJŲ SKYRIMO IR MOKĖJIMO SĄLYGOS, TVARKA IR TERMINAI

20 straipsnis. Pirmojo ir antrojo laipsnių valstybinių pensijų, nukentėjusiųjų asmenų valstybinių pensijų, Respublikos Prezidento sutuoktinio valstybinių pensijų skyrimo ir mokėjimo sąlygos

1. Asmenims, nuteistiems už nusikaltimų padarymą, kol teistumas išnyks ar bus panaikintas (išskyrus atvejus, nurodytus šio įstatymo 6 straipsnio 1 dalyje, šio straipsnio 2 dalyje), pirmojo ir antrojo laipsnių valstybinės pensijos, nukentėjusiųjų asmenų valstybinės pensijos, Respublikos Prezidento sutuoktinio valstybinės pensijos neskiriamos. Sprendimas dėl šių pensijų skyrimo asmeniui, kuris yra įtariamasis arba kaltinamasis baudžiamajame procese, taip pat sprendimas dėl antrojo laipsnio valstybinės pensijos skyrimo daugiavaikiams motinai arba tėvui, kurio vaikas (įvaikis) yra įtariamasis arba kaltinamasis baudžiamajame procese, priimamas nutraukus ikiteisminį tyrimą, baudžiamąją bylą arba įsiteisėjus teismo nuosprendžiui. Nutraukus ikiteisminį tyrimą,

baudžiamąją bylą arba įsiteisėjus išteisinamajam nuosprendžiui, pirmojo ir antrojo laipsnių valstybinės pensijos, nukentėjusiųjų asmenų valstybinės pensijos, Respublikos Prezidento sutuoktinio valstybinės pensijos skiriamos už visą laikotarpį nuo teisės į atitinkamą valstybinę pensiją atsiradimo dienos.

2. Valstybinės našlių ir našlaičių pensijos, nukentėjusiųjų asmenų valstybinės našlių ir našlaičių pensijos, Respublikos Prezidento sutuoktinio valstybinės našlaičių pensijos neskiriamos, o paskirtų nurodytų valstybinių pensijų mokėjimas nutraukiamas asmenims, teismo nuosprendžiu pripažintiems kaltais už tyčinį asmens, už kurį ši valstybinė pensija skiriama ir mokama, gyvybės atėmimą.

3. Asmeniui, kuriam paskirta Respublikos Prezidento sutuoktinio valstybinė pensija, pirmojo laipsnio valstybinė pensija kaip asmeniui, nurodytam šio įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 3 punkte, po jos paskyrimo vėl pradėjus vykdyti atitinkamai valstybiniame ir (ar) diplomatiniam protokole nustatytas Respublikos Prezidento sutuoktinio funkcijas arba eiti šio įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 3 punkte nurodytas pareigas, už kurias jam jau paskirta atitinkama šioje dalyje nurodyta valstybinė pensija, jam paskirtos valstybinės pensijos mokėjimas sustabdomas ir atnaujinamas taikant šio įstatymo 23 straipsnio 4–5 dalis.

21 straipsnis. Pirmojo ir antrojo laipsnių valstybinių pensijų, nukentėjusiųjų asmenų valstybinių pensijų, Respublikos Prezidento sutuoktinio valstybinių pensijų skyrimo ir mokėjimo tvarka

1. Pirmojo ir antrojo laipsnių valstybinės pensijos ir nukentėjusiųjų asmenų valstybinės pensijos skiriamos ir mokamos vadovaujantis šiuo įstatymu ir socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatyta tvarka.

2. Respublikos Prezidento sutuoktinio valstybinė pensija skiriama ir mokama vadovaujantis šiuo įstatymu ir Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliarijos kanclerio nustatyta tvarka.

3. Pirmojo ir antrojo laipsnių valstybines pensijas ir nukentėjusiųjų asmenų valstybines pensijas skiria ir moka Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Fondo valdyba) įgaliotos Valstybinio socialinio draudimo fondo administravimo įstaigos (toliau – Fondo administravimo įstaigos), o Respublikos Prezidento sutuoktinio valstybinę pensiją skiria ir moka Respublikos Prezidento kanceliarija (toliau kartu – pensijas skiriančios ir mokančios valstybės institucijos ar įstaigos).

4. Asmenys, kreipdamiesi į Fondo administravimo įstaigas dėl pirmojo ir antrojo laipsnių valstybinių pensijų, nukentėjusiųjų asmenų valstybinių pensijų skyrimo, turi pateikti prašymą skirti pirmojo ir antrojo laipsnių valstybinę pensiją arba nukentėjusiųjų asmenų valstybinę pensiją ir visus reikiamus šio straipsnio 1 dalyje nurodytoje socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatytoje tvarkoje

nurodytus dokumentus, o kreipdamiesi į Respublikos Prezidento kanceliariją dėl Respublikos Prezidento sutuoktinio valstybinių pensijų skyrimo – prašymą skirti Respublikos Prezidento sutuoktinio valstybinę pensiją ir visus reikiamus šio straipsnio 2 dalyje nurodytoje Respublikos Prezidento kanceliarijos kanclerio nustatytoje tvarkoje nurodytus dokumentus.

5. Fondo administravimo įstaigos sprendimus dėl pirmojo ir antrojo laipsnių valstybinių pensijų, nukentėjusiųjų asmenų valstybinių pensijų, o Respublikos Prezidento kanceliarija – dėl Respublikos Prezidento sutuoktinio valstybinių pensijų skyrimo priima ir apie juos informuoja Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo nustatyta tvarka ir terminais.

22 straipsnis. Pirmojo ir antrojo laipsnių valstybinių pensijų, nukentėjusiųjų asmenų valstybinių pensijų, Respublikos Prezidento sutuoktinio valstybinių pensijų skyrimo ir mokėjimo terminai

1. Pirmojo ir antrojo laipsnių valstybinės pensijos, nukentėjusiųjų asmenų valstybinės pensijos, Respublikos Prezidento sutuoktinio valstybinės pensijos skiriamos ir mokamos nuo teisės į atitinkamą pensiją atsiradimo dienos, tačiau ne daugiau kaip už 12 mėnesių iki prašymo skirti šias pensijas su visais skyrimui reikalingais dokumentais gavimo pensijas skiriančioje ir mokančioje institucijoje ar įstaigoje dienos, išskyrus šio straipsnio 4 dalyje nustatytą atvejį.

2. Teisės į pirmojo ir antrojo laipsnių valstybines pensijas, nukentėjusiųjų asmenų valstybines pensijas, Respublikos Prezidento sutuoktinio valstybines pensijas atsiradimo diena laikoma diena, kai teisę į atitinkamą valstybinę pensiją turintys asmenys atitinka visas šio įstatymo nustatytas atitinkamos valstybinės pensijos skyrimo ir mokėjimo sąlygas.

3. Dėl pirmojo ir antrojo laipsnių valstybinių pensijų, nukentėjusiųjų asmenų valstybinių pensijų, Respublikos Prezidento sutuoktinio valstybinių pensijų skyrimo asmenys turi teisę kreiptis ne anksčiau kaip prieš 3 mėnesius iki teisės į atitinkamą valstybinę pensiją atsiradimo dienos arba bet kuriuo metu nuo teisės į atitinkamą valstybinę pensiją atsiradimo dienos.

4. Pirmojo ir antrojo laipsnių valstybinės pensijos, nukentėjusiųjų asmenų valstybinės pensijos, Respublikos Prezidento sutuoktinio valstybinės pensijos, laiku nepaskirtos ir (ar) neišmokėtos dėl pensijas skiriančios ir mokančios valstybės institucijos ar įstaigos kaltės, asmeniui išmokamos už visą pavėluotą laikotarpį, neapsiribojant šio straipsnio 1 dalyje nustatytu terminu, jeigu asmuo visą šį laikotarpį turėjo teisę į šią pensiją ir atitiko jos skyrimo ir mokėjimo sąlygas.

5. Pirmojo ir antrojo laipsnių valstybinės pensijos, nukentėjusiųjų asmenų valstybinės pensijos, Respublikos Prezidento sutuoktinio valstybinės pensijos, išskyrus pirmojo ir antrojo laipsnių valstybines pensijas, paskirtas iki 2001 m. sausio 31 d., mokamos už praėjusį kalendorinį mėnesį. Pirmojo ir antrojo laipsnių valstybinės pensijos, paskirtos iki 2001 m. sausio 31 d., mokamos už einamąjį kalendorinį mėnesį.

6. Šio įstatymo 13 straipsnio 6 ir 7 dalyse nustatytais atvejais, kai pasikeičia nukentėjusiųjų asmenų valstybinių pensijų gavėjų netekto dalyvumo procentai (iki 2023 m. gruodžio 31 d. – netekto darbingumo procentai; iki 2005 m. birželio 30 d. – invalidumo grupė), turintys įtakos nukentėjusiųjų asmenų valstybinės pensijos dydžiui, nukentėjusiųjų asmenų valstybinė pensija perskaičiuojama. Asmeniui nustačius didesnę netektą dalyvumą, turintį įtakos nukentėjusiųjų asmenų valstybinės pensijos dydžiui, naujo dydžio nukentėjusiųjų asmenų valstybinė pensija pradeda mokėti nuo didesnio netekto dalyvumo nustatymo dienos. Asmeniui nustačius mažesnę netektą dalyvumą, turintį įtakos nukentėjusiųjų asmenų valstybinės pensijos dydžiui, naujo dydžio nukentėjusiųjų asmenų valstybinė pensija pradeda mokėti nuo dienos, einančios po paskutinės nukentėjusiųjų asmenų valstybinės pensijos, paskirtos nustačius didesnę netektą dalyvumą, skyrimo (mokėjimo) termino dienos, išskyrus tuos atvejus, kai mažesnis netektas dalyvumas nustatytas anksčiau nei tą kalendorinį mėnesį, kurį baigiasi nukentėjusiųjų asmenų valstybinės pensijos, paskirtos nustačius didesnę netektą dalyvumą, skyrimo (mokėjimo) terminas. Šiais atvejais naujo dydžio nukentėjusiųjų asmenų valstybinė pensija pradeda mokėti nuo kito kalendorinio mėnesio, einančio po to mėnesio, kurį buvo nustatytas mažesnis netektas dalyvumas, pirmos dienos.

7. Šio įstatymo 9 straipsnio 9 dalyje nustatytu atveju valstybinė našlaičių pensija perskaičiuojama nuo mėnesio, einančio po to kalendorinio mėnesio, kurį gautas naujas prašymas ją perskaičiuoti ir visi reikiami dokumentai, pirmos dienos.

8. Mirus pirmojo ir antrojo laipsnių valstybinės pensijos, nukentėjusiųjų asmenų valstybinės pensijos, Respublikos Prezidento sutuoktinio valstybinės pensijos gavėjui (jį paskelbus mirusiu), jį laidojusiam asmeniui išmokama mirusio (paskelbto mirusiu) gavėjo negauta praėjusio mėnesio atitinkama pensija, valstybinė pensija už tą kalendorinį mėnesį, kurį jos gavėjas mirė, ir paskirtos atitinkamos valstybinės pensijos vieno kalendorinio mėnesio dydžio suma. Asmeniui apskaičiuotos kitos pirmojo ir antrojo laipsnių valstybinės pensijos, nukentėjusiųjų asmenų valstybinės pensijos, Respublikos Prezidento sutuoktinio valstybinės pensijos sumos, kurios jam priklausė ir kurių jis dėl mirties (paskelbimo mirusiu) negavo, išmokamos mirusio (paskelbto mirusiu) gavėjo įpėdiniais, kuriems paveldėjimo tvarka pereina mirusio (paskelbto mirusiu) asmens turtas ir kurie pateikė paveldėjimo teisės liudijimą, arba (ir) mirusį (paskelbtą mirusiu) gavėją pergyvenusiam sutuoktiniui, pateikusiam nuosavybės teisės į sutuoktinių bendro turto dalį liudijimą, išskyrus atvejį, nustatytą šio straipsnio 9 dalyje.

9. Jeigu paaiškėja, kad pirmojo ir antrojo laipsnių valstybinės pensijos, nukentėjusiųjų asmenų valstybinės pensijos, Respublikos Prezidento sutuoktinio valstybinės pensijos gavėjas, kuriam atitinkamos valstybinės pensijos mokėjimas buvo sustabdytas dėl to, kad buvo gauti duomenys apie aplinkybes, kuriomis remiantis galima nuspręsti, kad atitinkamos valstybinės pensijos gavėjas nebeatitinka šiame įstatyme nustatytų sąlygų mokėti atitinkamą valstybinę pensiją, yra miręs

(paskelbtas mirusiu), ir nustatoma, kad iki jo mirties (paskelbimo mirusiu) buvo išnykusios aplinkybės, dėl kurių šioje dalyje nurodytos valstybinės pensijos mokėjimas buvo sustabdytas, jo įpėdiniams, kuriems paveldėjimo tvarka pereina mirusio (paskelbto mirusiu) asmens turtas ir kurie pateikė paveldėjimo teisės liudijimą, arba (ir) mirusį (paskelbtą mirusiu) šioje dalyje nurodytos valstybinės pensijos gavėją pergyvenusiam sutuoktiniui, pateikusiam nuosavybės teisės į sutuoktinių bendro turto dalį liudijimą, išmokama mirusiam (paskelbtam mirusiu) šioje dalyje nurodytos valstybinės pensijos gavėjui priklausiusi šioje dalyje nurodyta valstybinė pensija nuo jos mokėjimo sustabdymo dienos, jeigu šioje dalyje nurodytos valstybinės pensijos gavėjui teisė į sustabdytą valstybinę pensiją buvo išlikusi visą šios valstybinės pensijos sustabdymo laikotarpį, bet ne daugiau kaip už 3 metus nuo šioje dalyje nurodytos valstybinės pensijos gavėjo mirties (paskelbimo mirusiu) dienos.

23 straipsnis. Pirmojo ir antrojo laipsnių valstybinių pensijų, nukentėjusiųjų asmenų valstybinių pensijų, Respublikos Prezidento sutuoktinio valstybinių pensijų mokėjimo nutraukimas, sustabdymas ir atnaujinimas

1. Asmenims, išskyrus nurodytus šio įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 2 punkte ir 16 straipsnyje, netekus Lietuvos Respublikos pilietybės, jiems paskirtų pirmojo ir antrojo laipsnių valstybinių pensijų, nukentėjusiųjų asmenų valstybinių pensijų, Respublikos Prezidento sutuoktinio valstybinės našlaičių pensijos mokėjimas nutraukiamas nuo kito mėnesio, einančio po to kalendorinio mėnesio, kurį asmuo prarado Lietuvos Respublikos pilietybę, pirmos dienos.

2. Asmenims, kurie, jiems paskyrus valstybinę našlių ar našlaičių pensiją, nukentėjusiųjų asmenų valstybinę našlių ar našlaičių pensiją, Respublikos Prezidento sutuoktinio valstybinę našlaičių pensiją, teismo nuosprendžiu pripažinti kaltais už tyčinį asmens, už kurį ši valstybinė pensija skiriama ir mokama, gyvybės atėmimą, atitinkamos našlių ir našlaičių pensijos mokėjimas nutraukiamas nuo kito mėnesio, einančio po to kalendorinio mėnesio, kurį įsigaliojo apkaltinamasis teismo nuosprendis, pirmos dienos.

3. Asmenims, kuriems paskirta ir mokama valstybinė našlių pensija, nukentėjusiųjų asmenų valstybinė našlių pensija, taip pat žuvusių pasipriešinimo dalyvių sutuoktiniams, kuriems paskirtos ir mokamos nukentėjusiųjų asmenų valstybinės pensijos pagal šio įstatymo 11 straipsnio 2 dalies 3 punktą, dar kartą susituokus, šios pensijos mokėjimas nutraukiamas nuo kito mėnesio, einančio po to kalendorinio mėnesio, kurį buvo sudaryta santuoka, pirmos dienos.

4. Kitais, nei nurodyta šio straipsnio 1–3 dalyse, atvejais, kai asmuo nebeatitinka šiame įstatyme nustatytų pirmojo ir antrojo laipsnių valstybinių pensijų, nukentėjusiųjų asmenų valstybinių pensijų, Respublikos Prezidento sutuoktinio valstybinių pensijų mokėjimo sąlygų arba pateikia prašymą sustabdyti atitinkamos valstybinės pensijos mokėjimą, arba gaunami duomenys apie

aplinkybes, kuriomis remiantis galima nuspręsti, kad valstybinės pensijos gavėjas nebeatitinka šiame įstatyme nustatytų sąlygų mokėti atitinkamą valstybinę pensiją, asmeniui paskirtos ir mokamos atitinkamos valstybinės pensijos mokėjimas sustabdomas nuo kito kalendorinio mėnesio, einančio po to kalendorinio mėnesio, kurį asmuo nebeatitinka šiame įstatyme nustatytų atitinkamos valstybinės pensijos mokėjimo sąlygų, arba gaunamas asmens prašymas sustabdyti valstybinės pensijos mokėjimą, arba gaunami duomenys apie aplinkybes, sudarančias pagrindą nuspręsti, kad valstybinės pensijos gavėjas prarado teisę gauti valstybinę pensiją, pirmos dienos.

5. Sustabdytos pirmojo ir antrojo laipsnių valstybinės pensijos, nukentėjusiųjų asmenų valstybinės pensijos, Respublikos Prezidento sutuoktinio valstybinės pensijos mokėjimas asmens prašymu atnaujinamas nuo kito kalendorinio mėnesio, einančio po to kalendorinio mėnesio, kurį išnyksta aplinkybės, dėl kurių atitinkamos valstybinės pensijos mokėjimas buvo sustabdytas, jeigu yra išlikusi asmens teisė gauti atitinkamą valstybinę pensiją ir jeigu asmuo atitinka šios valstybinės pensijos mokėjimo sąlygas, pirmos dienos, išskyrus atvejus, nurodytus šio straipsnio 6 ir 7 dalyse.

6. Jei pirmojo ir antrojo laipsnių valstybinių pensijų, nukentėjusiųjų asmenų valstybinių pensijų, Respublikos Prezidento sutuoktinio valstybinių pensijų mokėjimas buvo sustabdytas gavus duomenis apie aplinkybes, sudarančias pagrindą nuspręsti, kad atitinkamos valstybinės pensijos gavėjas prarado teisę į valstybinę pensiją, išnykus šioms aplinkybėms, sustabdytos atitinkamos valstybinės pensijos mokėjimas be asmens prašymo atnaujinamas nuo jos mokėjimo sustabdymo dienos, jeigu atitinkamos valstybinės pensijos gavėjui teisė į sustabdytą valstybinę pensiją buvo išlikusi visą jos sustabdymo laikotarpį.

7. Jei, nepraėjus 3 metams nuo dienos, kurią asmeniui buvo sustabdytas pirmojo ir antrojo laipsnių valstybinės pensijos, nukentėjusiųjų asmenų valstybinės pensijos, Respublikos Prezidento sutuoktinio valstybinės pensijos mokėjimas, asmeniui pakartotinai nustatomas netekto dalyvumo lygis, dėl kurio jis įgyja teisę į sustabdytą valstybinę pensiją, šios valstybinės pensijos mokėjimas be asmens prašymo atnaujinamas nuo dienos, kurią asmeniui pakartotinai nustatytas netektas dalyvumas, jei teisė į sustabdytą valstybinę pensiją išlikusi visą laikotarpį nuo pakartotinio netekto dalyvumo nustatymo dienos.

8. Jei pirmojo ir antrojo laipsnių valstybinės pensijos, nukentėjusiųjų asmenų valstybinės pensijos, Respublikos Prezidento sutuoktinio valstybinės pensijos gavėjas dėl atitinkamos valstybinės pensijos mokėjimo atnaujinimo kreipiasi išnykus aplinkybėms, dėl kurių valstybinės pensijos mokėjimas buvo sustabdytas, atnaujinus valstybinės pensijos mokėjimą, valstybinę pensiją, nepriskaičiavus palūkanų, išmokama už visą laikotarpį nuo aplinkybių, dėl kurių buvo sustabdytas valstybinės pensijos mokėjimas, išnykimo dienos iki asmens prašymo atnaujinti šios valstybinės pensijos mokėjimą pateikimo dienos, bet ne daugiau kaip už 3 metus nuo kreipimosi dienos, jeigu asmuo visą nurodytą laikotarpį turėjo teisę gauti atitinkamą valstybinę pensiją ir atitiko šios

valstybinės pensijos mokėjimo sąlygas.

9. Pirmojo ir antrojo laipsnių, nukentėjusiųjų asmenų valstybinių pensijų gavėjams, kurie pagal šio įstatymo 24 straipsnio 2 dalį Fondo administravimo įstaigoms turi kasmet, iki einamųjų metų gruodžio 31 d., pateikti šio įstatymo 21 straipsnio 1 dalyje nurodytoje socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatytoje tvarkoje nurodytus dokumentus arba elektroninio ryšio priemonėmis identifikuotis ir patvirtinti savo tapatybę Fondo valdybos direktoriaus nustatytomis techninėmis sąlygomis ir tvarka (toliau – tapatybės patvirtinimas), iki einamųjų metų gruodžio 31 d. nepateikus šio įstatymo 21 straipsnio 1 dalyje nurodytoje socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatytoje tvarkoje nurodytų dokumentų arba neatlikus tapatybės patvirtinimo, pirmojo ir antrojo laipsnių valstybinių pensijų, nukentėjusiųjų asmenų valstybinių pensijų mokėjimas sustabdomas nuo ateinančių metų sausio 1 d., o pateikus šio įstatymo 21 straipsnio 1 dalyje nurodytoje socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatytoje tvarkoje nurodytus dokumentus arba atlikus tapatybės patvirtinimą, arba Fondo administravimo įstaigoms gavus informaciją iš kompetentingų užsienio valstybių institucijų apie tai, kad asmuo yra gyvas ir gyvena užsienio valstybėje, atnaujinamas nuo mokėjimo sustabdymo dienos, jeigu atitinkamos valstybinės pensijos gavėjui teisė gauti šią valstybinę pensiją yra išlikusi.

10. Respublikos Prezidento sutuoktinio valstybinės pensijos gavėjams, kurie pagal šio įstatymo 24 straipsnio 2 dalį Respublikos Prezidento kanceliarijai turi kasmet, iki einamųjų metų gruodžio 31 d., pateikti šio įstatymo 21 straipsnio 2 dalyje nurodytoje Respublikos Prezidento kanceliarijos kanclerio nustatytoje tvarkoje nurodytus dokumentus, iki einamųjų metų gruodžio 31 d. nepateikus šių dokumentų, Respublikos Prezidento sutuoktinio valstybinės pensijos mokėjimas sustabdomas nuo ateinančių metų sausio 1 d., o pateikus šio įstatymo 21 straipsnio 2 dalyje nurodytoje Respublikos Prezidento kanceliarijos kanclerio nustatytoje tvarkoje nurodytus dokumentus arba Respublikos Prezidento kanceliarijai iš kompetentingų užsienio valstybių institucijų gavus informaciją kad asmuo yra gyvas ir gyvena užsienio valstybėje, atnaujinamas nuo mokėjimo sustabdymo dienos, jeigu valstybinės pensijos gavėjui teisė gauti šią valstybinę pensiją yra išlikusi.

24 straipsnis. Pirmojo ir antrojo laipsnių valstybinių pensijų, nukentėjusiųjų asmenų valstybinių pensijų, Respublikos Prezidento sutuoktinio valstybinių pensijų gavėjų pareigos

1. Pirmojo ir antrojo laipsnių valstybinės pensijos, nukentėjusiųjų asmenų valstybinės pensijos, Respublikos Prezidento sutuoktinio valstybinės pensijos gavėjas privalo raštu pranešti pensijas skiriančiai ir mokančiai valstybės institucijai ar įstaigai apie aplinkybes, turinčias įtakos atitinkamai valstybinei pensijai mokėti, per 10 darbo dienų nuo šių aplinkybių atsiradimo dienos, nurodydamas aplinkybes, turinčias įtakos atitinkamai valstybinei pensijai mokėti, bei šių aplinkybių

atsiradimo datą.

2. Pirmojo ir antrojo laipsnių valstybinės pensijos, nukentėjusiųjų asmenų valstybinės pensijos, Respublikos Prezidento sutuoktinio valstybinės pensijos gavėjas, gyvenantis užsienio valstybėje (Lietuvos Respublikos gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymo nustatyta tvarka deklaravęs išvykimą iš Lietuvos Respublikos arba pensijas skiriančiai ir mokančiai valstybės institucijai ar įstaigai raštu pranešęs apie išvykimo gyventi į užsienio valstybę aplinkybę, arba pensijas skirianti ir mokanti valstybės institucija ar įstaiga gauna informaciją iš kompetentingų užsienio valstybių institucijų apie tai, kad asmuo yra gyvas ir gyvena užsienio valstybėje), pensijas skiriančiai ir mokančiai valstybės institucijai ar įstaigai privalo kasmet, iki einamųjų metų gruodžio 31 d., šio įstatymo 21 straipsnio 1 dalyje nurodytoje socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatytoje tvarkoje arba šio įstatymo 21 straipsnio 2 dalyje nurodytoje Respublikos Prezidento kanceliarijos kanclerio nustatytoje tvarkoje nustatyta tvarka pateikti šio įstatymo 21 straipsnio 1 dalyje nurodytoje socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatytoje tvarkoje arba šio įstatymo 21 straipsnio 2 dalyje nurodytoje Respublikos Prezidento kanceliarijos kanclerio nustatytoje tvarkoje nurodytus dokumentus, patvirtinančius, kad jis gyvena užsienio valstybėje arba tapatybę patvirtinti. Jeigu pensijas skirianti ir mokanti valstybės institucija ar įstaiga duomenis apie tai, kad asmuo yra gyvas ir gyvena užsienio valstybėje, iš kitos valstybės kompetentingos įstaigos gauna tiesiogiai nurodytų duomenų apie asmenį teikimą užsienio valstybėms reguliuojančiuose teisės aktuose ar asmens duomenų teikimo sutartyje nustatyta tvarka, ji privalo raštu informuoti atitinkamos valstybinės pensijos gavėją, kad šio įstatymo 21 straipsnio 1 dalyje nurodytoje socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatytoje tvarkoje arba šio įstatymo 21 straipsnio 2 dalyje nurodytoje Respublikos Prezidento kanceliarijos kanclerio nustatytoje tvarkoje nurodytų dokumentų pateikti ir atlikti tapatybės nustatymo nereikia.

25 straipsnis. Pirmojo ir antrojo laipsnių valstybinių pensijų, nukentėjusiųjų asmenų valstybinių pensijų, Respublikos Prezidento sutuoktinio valstybinių pensijų permokos ir jų išieškojimas

1. Jei pirmojo ir antrojo laipsnių valstybinės pensijos, nukentėjusiųjų asmenų valstybinės pensijos, Respublikos Prezidento sutuoktinio valstybinės pensijos gavėjas laiku nepraneša pensijas skiriančiai ir mokančiai valstybės institucijai ar įstaigai apie aplinkybes, turinčias įtakos jam mokamos pensijos mokėjimui, ir dėl to atitinkama valstybinė pensija permokama, permokėta valstybinės pensijos suma išieškoma Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 21 straipsnio nustatyta tvarka.

2. Jeigu pirmojo ir antrojo laipsnių valstybinės pensijos, nukentėjusiųjų asmenų valstybinės pensijos, Respublikos Prezidento sutuoktinio valstybinės pensijos permokamos dėl pensiją

skiriančios ir mokančios valstybės institucijos ar įstaigos kaltės, permokėta pensijos suma iš atitinkamos valstybinės pensijos gavėjo neišieškoma.

26 straipsnis. Pensijas skiriančių ir mokančių valstybės institucijų ar įstaigų priimtų sprendimų apskundimo tvarka

1. Fondo administravimo įstaigų sprendimai pirmojo ir antrojo laipsnių valstybinių pensijų, nukentėjusiųjų asmenų valstybinių pensijų skyrimo ar mokėjimo klausimais skundžiami Fondo valdybai Valstybinio socialinio draudimo įstatymo nustatyta tvarka ir terminais.

2. Respublikos Prezidento kanceliarijos priimti sprendimai Respublikos Prezidento sutuoktinio valstybinių pensijų skyrimo ar mokėjimo klausimais skundžiami Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka ir terminais.

27 straipsnis. Asmens duomenų apsauga

1. Įgyvendindamos šį įstatymą, pensijas skiriančios ir mokančios valstybės institucijos ar įstaigos asmens duomenis tvarko vadovaudamosi 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) ir Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymu.

2. Pensijas skiriančios ir mokančios valstybės institucijos ar įstaigos turi teisę neatlygintinai gauti ir tvarkyti informaciją ir asmens duomenis, įskaitant specialių kategorijų asmens duomenis, susijusius su asmens sveikatos būkle (dalyvumo lygiu, darbingumo lygiu, invalidumu), ir asmens duomenis apie teistumą, susijusius su jų skiriamų ir mokamų pirmojo ir antrojo laipsnių valstybinių pensijų, nukentėjusiųjų asmenų valstybinių pensijų, Respublikos Prezidento valstybinių pensijų skyrimu ir (ar) mokėjimu, iš valstybės ir savivaldybių institucijų, įstaigų, įmonių ir organizacijų, bei duomenis, tvarkomus registrų, valstybės ir vidaus administravimo informacinėse sistemose šių pensijų skyrimo ir mokėjimo tikslu.

3. Įgyvendinant šį įstatymą, tvarkant specialių kategorijų asmens duomenis bei duomenis apie teistumą, nustatomos šios duomenų subjekto pagrindinių teisių ir interesų apsaugos priemonės:

1) duomenų valdytojai nustato procedūrines šių duomenų tvarkymo taisykles, užtikrinančias teisėtą ir apibrėžtos apimties duomenų tvarkymą, šių duomenų tvarkymo saugumą;

2) duomenų valdytojai atlieka periodinį šių duomenų tvarkymo teisėtumo auditą, kuris turi būti atliekamas ne rečiau kaip kartą per kalendorinius metus.“

2 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas ir įgyvendinimas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2024 m. liepos 1 d.

2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė, socialinės apsaugos ir darbo ministras, Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliarijos kancleris, Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos direktorius iki 2024 m. birželio 30 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

3 straipsnis. Įstatymo taikymas

1. Iki šio įstatymo įsigaliojimo paskirtos nukentėjusiųjų asmenų valstybinės pensijos, nukentėjusiųjų asmenų valstybinės našlių ir našlaičių pensijos, taip pat nukentėjusiųjų asmenų valstybinės pensijos, nukentėjusiųjų asmenų valstybinės našlių ir našlaičių pensijos, kurių skyrimo procedūros pradėtos iki šio įstatymo įsigaliojimo, nuo 2024 m. liepos 1 d. mokamos šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyame Lietuvos Respublikos valstybinių pensijų įstatyme nustatytą dydžių, išskyrus atvejus, nustatytus šio straipsnio 2–3 dalyse.

2. Iki šio įstatymo įsigaliojimo asmenims, kuriems buvo paskirtos ir mokamos nukentėjusiųjų asmenų valstybinės pensijos pagal iki šio įstatymo įsigaliojimo galiojusį Valstybinių pensijų įstatymo 11 straipsnio 1 dalies 3 punktą, įsigaliojus šiam įstatymui, pradedamos mokėti 2 valstybinių pensijų bazių dydžio nukentėjusiųjų asmenų valstybinės pensijos, išskyrus asmenis, kuriems iki šio įstatymo įsigaliojimo buvo paskirtos 2,14 valstybinių pensijų bazės dydžio nukentėjusiųjų asmenų valstybinės pensijos. Šiems asmenims, įsigaliojus šiam įstatymui, toliau mokamos 2,14 valstybinių pensijų bazės dydžio nukentėjusiųjų asmenų valstybinės pensijos. Už mirusius nukentėjusiųjų asmenų valstybinių pensijų gavėjus, kuriems šios pensijos paskirtos pagal iki šio įstatymo įsigaliojimo galiojusį Valstybinių pensijų įstatymo 11 straipsnio 1 dalies 3 punktą, jų našliams ir vaikams (įvaikiams) skiriamos ir mokamos nukentėjusiųjų asmenų valstybinės našlių ir našlaičių pensijos, *mutatis mutandis* taikant šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyame Valstybinių pensijų įstatyme nustatytas sąlygas ir tvarką skirti ir (ar) mokėti nukentėjusiųjų asmenų valstybinės našlių ir našlaičių pensijas.

3. Iki šio įstatymo įsigaliojimo asmenims, kuriems buvo paskirtos ir mokamos nukentėjusiųjų asmenų valstybinės pensijos pagal iki šio įstatymo įsigaliojimo galiojusį Valstybinių pensijų įstatymo 11 straipsnio 1 dalies 5 punktą, įsigaliojus šiam įstatymui, pradedamos mokėti 2 valstybinių pensijų bazių dydžio nukentėjusiųjų asmenų valstybinės pensijos, išskyrus asmenis, kuriems iki šio įstatymo įsigaliojimo buvo paskirtos 2,14 valstybinių pensijų bazės dydžio nukentėjusiųjų asmenų valstybinės pensijos. Šiems asmenims, įsigaliojus šiam įstatymui, toliau mokamos 2,14 valstybinių pensijų bazės dydžio nukentėjusiųjų asmenų valstybinės pensijos. Už mirusius nukentėjusiųjų asmenų valstybinių pensijų gavėjus, kuriems šios pensijos paskirtos pagal iki šio įstatymo įsigaliojimo galiojusį Valstybinių pensijų įstatymo 11 straipsnio 1 dalies 5 punktą, jų našlėms (našliams) ir vaikams

(įvaikiams) skiriamos ir mokamos nukentėjusiųjų asmenų valstybinės našlių ir našlaičių pensijos, *mutatis mutandis* taikant šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyta Valstybinių pensijų įstatyme nustatytas sąlygas ir tvarką skirti ir (ar) mokėti nukentėjusiųjų asmenų valstybines našlių ir našlaičių pensijas.

4. Iki šio įstatymo įsigaliojimo asmenims, kuriems nukentėjusiųjų asmenų valstybinės našlių ir našlaičių pensijos buvo paskirtos ir mokamos pagal iki šio įstatymo įsigaliojimo galiojusio Valstybinių pensijų įstatymo 14 straipsnio 3 dalį, įsigaliojus šiam įstatymui, šios pensijos mokamos šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Valstybinių pensijų įstatymo 13 straipsnio 4 dalyje nurodyto dydžio ir šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Valstybinių pensijų įstatymo nustatytais sąlygomis ir tvarka, taikoma mokant nukentėjusiųjų asmenų valstybines pensijas, paskirtas pagal šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Valstybinių pensijų įstatymo 11 straipsnio 2 dalies 3 punktą.

5. Iki šio įstatymo įsigaliojimo paskirtos nukentėjusiųjų asmenų valstybinės pensijos asmenims, kurių teisė gauti nukentėjusiųjų asmenų valstybinę pensiją nebuvo susieta su teisinio statuso atitinkamai pagal Lietuvos Respublikos nepriklausomybės gynėjų ir kitų nukentėjusių nuo 1991 m. sausio 11–13 d. ir po to vykdytos SSRS agresijos asmenų teisinio statuso pripažinimo įstatymą arba pagal Lietuvos Respublikos asmenų, nukentėjusių nuo 1939–1990 metų okupacijų, teisinio statuso įstatymą pripažinimu, taip pat paskirtos nukentėjusiųjų asmenų valstybinės našlių ir našlaičių pensijos už mirusius šių pensijų gavėjams mokamos netaikant šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Valstybinių pensijų įstatymo 11 straipsnio 1 dalyje nustatytos sąlygos gauti nukentėjusiųjų asmenų valstybinę pensiją.

6. Iki šio įstatymo įsigaliojimo įvaikintiems nukentėjusiųjų asmenų valstybinių pensijų našlaičių ir valstybinių našlaičių pensijų gavėjams paskirtų atitinkamų našlaičių pensijų, įsigaliojus šiam įstatymui, mokėjimas tęsiamas iki šių pensijų mokėjimo termino pabaigos, neatsižvelgiant į tai, kad šie asmenys yra įvaikinti.

7. Iki šio įstatymo įsigaliojimo asmenims, kuriems paskirtos valstybinės našlių pensijos kaip mirusio (paskelbto mirusiu) asmens vaiko (-ų) (įvaikio (-ių) globėjams (rūpintojams), paskirtų valstybinių našlių pensijų mokėjimas tęsiamas po šio įstatymo įsigaliojimo iki šių pensijų mokėjimo termino pabaigos, išskyrus atvejus, kai šių asmenų valstybinių našlių pensijų mokėjimo termino pabaiga susieta su globojamo (rūpinamo) vaiko (-ų) (įvaikio (-ių) dalyvumo lygio termino pabaiga. Tokiu atveju, jeigu globojamam (rūpinamam) vaikui (-ams) (įvaikiui (-iams) nepraėjus 3 metams nuo dienos, kurią globėjui (rūpintojui) buvo nutrauktas valstybinės našlių pensijos mokėjimas dėl to, kad globojamam (rūpinamam) vaikui (-ams) (įvaikiui (-iams) buvo nustatytas mažesnis negu 75 procentų netekto dalyvumo lygis, nustatomas 75 ir daugiau procentų netekto dalyvumo lygis, valstybinė našlių pensija šio vaiko (įvaikio) globėjui (rūpintojui) vėl pradedama mokėti nuo dienos, kurią globojamam (rūpinamam) vaikui (-ams) (įvaikiui (-iams) nustatomas 75 ir daugiau procentų netekto dalyvumo

lygis, *mutatis mutandis* taikant šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Valstybinių pensijų įstatymo 23 straipsnio 8 dalį.

8. Jei asmuo iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos įgijo teisę gauti nukentėjusiųjų asmenų valstybinę pensiją, Respublikos Prezidento sutuoktinio valstybinę pensiją, valstybines našlių ir našlaičių pensijas, nukentėjusiųjų asmenų valstybines našlių ir našlaičių pensijas, Respublikos Prezidento sutuoktinio valstybinę našlaičių pensiją, įsigaliojus šiam įstatymui, pensijas skiriančios ir mokančios valstybės institucijos ar įstaigos šias valstybines pensijas skiria vadovaudamosi iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos galiojusiomis Valstybinių pensijų įstatymo nuostatomis, jeigu asmuo dėl šioje dalyje nurodytų valstybinių pensijų į pensijas skiriančias ir mokančias valstybės institucijas ar įstaigas kreipiasi nuo 2024 m. liepos 1 d. iki 2025 m. birželio 30 d.

9. Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos įgaliotos Valstybinio socialinio draudimo fondo administravimo įstaigos (toliau – Fondo administravimo įstaigos) asmenims, kuriems iki šio įstatymo įsigaliojimo buvo sustabdytas nukentėjusiųjų asmenų valstybinių pensijų mokėjimas dėl to, kad jie neatitiko iki šio įstatymo įsigaliojimo galiojusios Valstybinių pensijų įstatymo atitinkamai 11 straipsnio 1 dalyje, 14 straipsnio 7 dalyje nustatytos sąlygos būti deklaravusiems gyvenamąją vietą arba įtrauktiems į gyvenamosios vietos nedeklaravusių asmenų apskaitą Lietuvos Respublikoje, ir:

1) kuriems mokamos socialinio draudimo pensijos, be atskiro asmens prašymo atnaušina nukentėjusiųjų asmenų valstybinių pensijų mokėjimą nuo 2024 m. liepos 1 d., jeigu jie atitinka šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyta Valstybinių pensijų įstatyme nustatytas nukentėjusiųjų asmenų valstybinių pensijų skyrimo ir mokėjimo sąlygas;

2) kuriems nėra mokamos socialinio draudimo pensijos, gavusios asmens prašymą dėl nukentėjusiųjų asmenų valstybinės pensijos mokėjimo atnaujinimo, atnaušina nukentėjusiųjų asmenų valstybinių pensijų mokėjimą nuo datos, nurodytos asmens prašyme, tačiau ne ankstesnės kaip 2024 m. liepos 1 d., jeigu jie atitinka šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyta Valstybinių pensijų įstatyme nustatytas nukentėjusiųjų asmenų valstybinių pensijų skyrimo ir mokėjimo sąlygas, taikydamos šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Valstybinių pensijų įstatymo 23 straipsnio 8 dalies nuostatas.

10. Šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Valstybinių pensijų įstatymo 22 straipsnio 1 dalies nuostata, apskaičiuojant pirmojo laipsnio valstybinės pensijos ir antrojo laipsnio valstybinės pensijos išmokėtinas sumas, taikoma už laikotarpį nuo 2024 m. liepos 1 d.

11. Įsigaliojus šiam įstatymui, iki 2011 m. sausio 1 d. paskirtos:

1) pirmojo laipsnio valstybinės pensijos ir antrojo laipsnio valstybinės pensijos už nuopelnus Lietuvai kuriant bei plėtojant jos valstybingumą, ūkį, kultūrą, mokslą, meną ir sportą, ginant valstybės nepriklausomybę, teritorijos vientisumą ir konstitucinę santvarką mokamos *mutatis mutandis* taikant

šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Valstybinių pensijų įstatymo 2 ir 3 straipsnius, 5 straipsnio 3 dalį, 21 straipsnio 1 ir 3 dalis, 22 straipsnio 5, 8–9 dalis, 23 straipsnio 1, 4–9 dalis, 24–27 straipsnius;

2) valstybinės našlaičių pensijos, nukentėjusiųjų asmenų valstybinės našlaičių pensijos, paskirtos pagal iki šio įstatymo įsigaliojimo galiojusio Valstybinių pensijų įstatymo 14 straipsnio 1 dalies 1 punktą, 2, 5 ir 6 dalis, ir pareigūnų ir karių valstybinės našlaičių pensijos mokamos netaikant šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Valstybinių pensijų įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 2 punkte nustatytos valstybinių pensijų mokėjimo sąlygos.

12. Valstybinės našlių pensijos ir nukentėjusiųjų asmenų valstybinės našlių pensijos, asmenims paskirtos nuo 1995 m. sausio 1 d. iki 1997 m. birželio 30 d., už 1995 m. sausio 1 d. ir vėliau mirusius (paskelbtus mirusiais) asmenis, įsigaliojus šiam įstatymui, toliau mokamos 1997 m. birželio mėnesį jiems mokėtos atitinkamai valstybinės našlių pensijos arba nukentėjusiųjų asmenų valstybinės našlių pensijos dydžio ir, keičiantis valstybinių pensijų bazės dydžiui, nedidindamos tol, kol atitinkamai valstybinės našlių pensijos arba nukentėjusiųjų asmenų valstybinės našlių pensijos gavėjui pagal šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Valstybinių pensijų įstatymo 9 straipsnio 5 dalyje mokėtinos atitinkamai valstybinės našlių pensijos arba nukentėjusiųjų asmenų valstybinės našlių pensijos dydis viršys jam 1997 m. birželio mėnesį mokėtos atitinkamai valstybinės našlių pensijos arba nukentėjusiųjų asmenų valstybinės našlių dydį.

13. Įsigaliojus šiam įstatymui, Lietuvos Respublikos pirmojo ir antrojo laipsnių valstybinių pensijų skyrimo komisija prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – komisija) sprendimus dėl antrojo laipsnio valstybinių pensijų skyrimo, taip pat dėl teikimų skirti Vyriausybei pirmojo laipsnio valstybines pensijas pagal valstybės institucijų ir įstaigų, nurodytų pagal Valstybinių pensijų įstatymo 6 straipsnio 3 dalyje nustatytą tvarką, galiojusią iki šio įstatymo įsigaliojimo, teikimus, gautus iki 2024 m. birželio 30 d., priima pagal Valstybinių pensijų įstatyme ir Vyriausybės patvirtintuose Lietuvos Respublikos pirmojo ir antrojo laipsnių valstybinių pensijų skyrimo ir mokėjimo nuostatuose (toliau – Nuostatai) nustatytą tvarką, galiojusią iki šio įstatymo įsigaliojimo. Įsigaliojus šiam įstatymui, Vyriausybė sprendimus dėl pirmojo laipsnio valstybinių pensijų skyrimo pagal komisijos teikimus, taip pat komisijos pirmininkas ar jo įgaliotas komisijos pirmininko pavaduotojas sprendimus dėl valstybinių našlių ir našlaičių pensijų skyrimo priima pagal Valstybinių pensijų įstatyme ir Nuostatuose nustatytą tvarką, galiojusią iki šio įstatymo įsigaliojimo.

14. Įsigaliojus šiam įstatymui, Fondo administravimo įstaigos:

1) nuo 2024 m. liepos 1 d. iki 2024 m. rugsėjo 30 d. Fondo administravimo įstaigose gautus asmenų prašymus skirti pirmojo ir antrojo laipsnių valstybines pensijas išnagrinėja ir sprendimus dėl šių pensijų skyrimo priima ne vėliau kaip iki 2024 m. spalio 29 d., pirmojo laipsnio ir antrojo laipsnio valstybines pensijas paskirdamos nuo asmens teisės į šias pensijas atsiradimo dienos, bet ne anksčiau nei nuo 2024 m. liepos 1 d., valstybines našlių ir našlaičių pensijas – nuo asmens teisės į šias pensijas

atsiradimo dienos, *mutatis mutandis* taikydamos šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Valstybinių pensijų įstatymo 22 straipsnio 1 ir 2 dalis;

2) nuo 2024 m. spalio 1 d. Fondo administravimo įstaigose gautus asmenų prašymus skirti pirmojo ir antrojo laipsnių valstybines pensijas nagrinėja ir sprendimus dėl šių pensijų skyrimo priima šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Valstybinių pensijų įstatymo šio įstatymo 21 straipsnio 4 dalyje nustatytais terminais.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas